



**LÄMPÖÄSSÄ**  
Suomalaisia maalämpöpumppuja vuodesta 1983



*"Isi sanoo, että Lämpöässä tuo lämpöä maasta  
meidän kotiin ja auttaa maapalloa paranemaan.*

*Ja että se parantaa vielä silloinkin,  
kun minä olen jo iso."*

# KÄYTTÖOHJE LÄMPÖÄSSÄ T/P 40 – 120 ÄssäControl-ohjaus

LÄMPÖÄSSÄ 3/2014





## SISÄLLYS

1. YLEISTÄ	5
1.1. Turvaohjeet	5
1.2. Kuljetus	5
1.3. Lämpöässä sijoittaminen	5
1.4. Pakkauksen avaaminen	6
1.5. Lämpöässä rakenne ja toimintaperiaate	6
1.5.1. Rakenne	6
1.5.2. Toiminta	6
2. ASENNUSTYÖT	7
2.1. Ennen asennusta	7
2.2. Putkiasennus	7
2.3. Maapiirin liittäminen	8
2.4. Maapiirin täyttö ja ilmaus	9
2.5. Varaajan kytkeminen	9
2.6. Lämmityksen liittäminen	10
2.7. Käyttöveden liittäminen ja kierto	10
2.8. LVI tarkistuslista	10
2.9. Sähköasennus ja ulkoiset anturoinnit	10
2.9.1. Pääkytkin	11
2.9.2. Anturit	11
2.9.3. Ohjainmoottorit ja lisälaitteet	11
2.10. Sähköasentajan tarkistuslista	12
2.11. Käyttökytkimet	12
2.12. Käyttöönoton tarkistuslista	12
2.13. Ensimmäinen käynnistäminen	12
3. KÄYTTÄJÄLLE	13
3.1. Lämmönsäätimen asetukset	13
3.2. Huolto ja hoito	13
3.3. Mahdollisia käytössä esiintyviä ongelmatilanteita	13
4. TEKNISET TIEDOT	14
4.1. Taulukko	14
4.2. Tilantarve	14
5. TAKUUEHDOT	15
6. LIITTEET	15



# KÄYTTÖOHJE

## 1. YLEISTÄ

Kiitämme luottamuksesta tuotteitamme kohtaan ja onnittelemme hyvän valinnan johdosta! Olette valinneet pitkäikäisen ja ympäristöystävällisen Lämpöässä-maalämpöjärjestelmän. Toivomme, että tulette nauttimaan Lämpöässän lämmöstä ja lämmityksen huolettomuudesta kymmeniä vuosia. On tärkeää, että tutustutte huolellisesti käyttö- ja huolto-ohjeisiin. Säilyttäkää tämä ohjekirja tulevaa käyttöä ja mahdollisia ongelmatilanteita varten.

### 1.1. Turvaohjeet

Lämpöässä-maalämpöjärjestelmän moitteettoman toiminnan takaamiseksi ja parhaan hyötysuhteen aikaansaamiseksi laitteisto on kuljetettava ja asennettava valmistajan ohjeiden mukaisesti. Asennustöiden päätteeksi on käytävä läpi tarkistuslista virheasennusten minimoimiseksi. Valmistaja ei vastaa väärin asennetun laitteiston rikkoutumisesta eikä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Lämpöässä-maalämpöjärjestelmän putki- ja sähköasennustöitä saa suorittaa vain asianmukaisen koulutuksen saanut henkilö. Asennuksessa mahdollisesti syntyvissä ongelmatilanteissa suosittelemme ottamaan yhteyttä jälleenmyyjään tai huoltopalveluumme. Huoltopalvelun puhelinnumero löytyy maalämpöpumpun mukana tulevasta papereista. Lämpöässän asennuksessa suoritettavia sähköasennustöitä saa tehdä vain asiaankuuluvan koulutuksen saanut asentaja.

Kompressorin saattaa rikkoutua, mikäli ensimmäinen käynnistäminen tehdään ilman esilämmitystä. Täytä varaaja vedellä ja estä kompressorin käynnistymisen painamalla kompressorin moottorinsuojakytkin pohjaan. Kytke virta maalämpöpumppuun, jolloin vastus alkaa lämmittää varaajan vettä ja kompressoria. Säädin hälyttää ja näytöllä on teksti Poikkeamahälytys Mittaus 4. Viiden minuutin jälkeen säädin hälyttää uudelleen ja näytöllä on teksti Sähkölämpö. Nämä hälytykset eivät vaadi toimenpiteitä. Kompressorin voidaan käynnistää kuuden tunnin esilämmityksen jälkeen.

**HUOM!**  
Lämmittämättä käynnistetty kompressor ei kuulu takuun piiriin!

### 1.2. Kuljetus

Lämpöässä-maalämpöpumppu on kuljetettava aina pystyasennossa. Mikäli laitteistoa on kallistettava esim. oviaukon kohdalla, suosittelemme tekemään kallistuksen taaksepäin. Laitteisto voidaan siirtää esim. haarukkanostimella laitteen alta. Nostettavan laitteen alle meneminen on ehdottomasti kielletty! Maalämpöpumpun alla on ruuveilla kiinnitetty kuljetusaikainen alusta. Alustan kulmissa (jalkojen suojana) olevien palojen kiinnitysruuvit (4 kpl) irrotetaan. Nosta pumppu ilmaan esim. haarukkanostimen avulla ja poista kuljetusalusta.

### 1.3. Lämpöässän sijoittaminen

Lämpöässä-maalämpöpumppu suositellaan sijoitettavaksi lattiakaivolla varustettuun lämpimään tilaan. Asennusvaiheessa, maapiirin täytön yhteydessä, vesi-etanoliseosta saattaa roiskua lattialle. Tilan ei tarvitse olla paloeristetty. Lattian tulee kestää täysinäisellä vesivaraajalla varustetun maalämpöpumpun paino. Lattian tulee myös olla riittävän tasainen, sillä maalämpöpumppu on asennettava mahdollisimman vaakasuoraan. Lopulliset säädöt voidaan tehdä laitteen alla olevilla säätöjaloilla.

## 1.4. Pakkauksen avaaminen

Poista tuotteen ympärillä oleva suojakelmu ja kulmapehmitykkeet. Tarkista, ettei pumppu ole kärsinyt kuljetusvaurioista. Mikäli pumpusta löytyy vaurioita, asiasta on heti ilmoitettava pumpun toimittaneeseen kuljetusyhtiöön. Tarkista heti myös toimituksen sisältö.

## 1.5. Lämpöässä rakenne ja toimintaperiaate

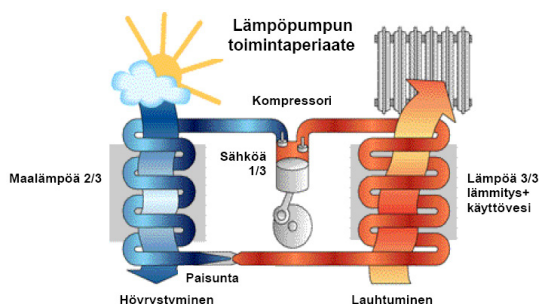
### 1.5.1. Rakenne

Lämpöässä-maalämpöjärjestelmä koostuu lämmönkeruuputkistosta, sen sisällä kiertävästä vesi-etanoli-liuoksesta, sekä maalämpöpumppuyksiköstä. Maalämpöpumppuyksikkö koostuu, kompressorista, höyrystimestä, lauhtimesta ja pumpun sisällä kiertävästä kylmäaineesta. Maapiirin lämmönkeruuliuos ja kylmäaine eivät sekoitu keskenään prosessin missään vaiheessa.

### 1.5.2. Toiminta

Lämpöässä-maalämpöpumppu toimii lämmön siirtäjänä maaperästä, vesistöistä tai porakaivosta. 100 % lämmitykseen tarvittavasta lämpöenergiasta

Lämpöässä kerää luonnosta 70 %. Lämpöenergian keräämiseen tarvitaan 30 % sähköenergiaa laitteiston eri komponenttien käyttämiseen.



Lämmönkeruuputkistona käytetään maassa 1-1,2 metrin ja vesistöissä vähintään 3 metrin syvyyteen upotettua muoviputkea (PEM 40/10), minkä sisällä kierrätetään vesi-etanoli-liuosta. Maalämpöpumpun avulla vesi-etanoli-liuoksesta siirretään lämpöä noin kolmen asteen verran maalämpöpumpussa kiertävään kylmäaineeseen, minkä jälkeen liuos palaa maapiiriin uudelleen lämpenemään.

Lämpö saadaan siirrettyä liuoksesta toiseen höyrystimessä, missä kompressorin alhaisen imupaineen ansiosta kylmäaine höyrystyy ja sitoo itseensä lämpöä maalämpönesteestä levylämmönvaihtimen välityksellä. Kaasumaisessa muodossa oleva kylmäaineen painetta nostetaan kompressorilla, jolloin kylmäaineen lämpötila nousee. Tämä kaasun sisältämä lämpö siirretään lauhtimessa edelleen lämminvesivaraajaan lämmitykseen ja lämpimän käyttöveden tuottamiseen. Lämmön luovutuksen yhteydessä kaasu muuttuu taas nesteeksi ja se johdetaan kuivaussuodattimen ja paisuntaventtiilin kautta uudelleen kiertoon.

Lämpöässä-maalämpöpumppu soveltuu niin omakotitalojen, rivitalojen, toimistojen, kuin hotellien ja tehdashallienkin lämmittämiseen ja lämpimän käyttöveden tuottamiseen. Lämmönjako voidaan toteuttaa vesikiertoisella lattialämmityksellä, vesipattereilla tai ilmalämmityksellä. Paras hyötysuhde saadaan lattialämmityksellä.

Häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi kaikki Lämpöässä-maalämpöpumput ovat valmistajan toimesta valmiiksi koeajettu, säädetty ja testattu.

## 2. ASENNUSTYÖT

### 2.1. Ennen asennusta

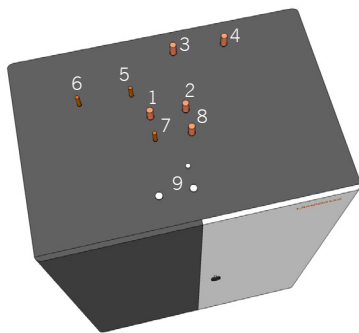
Lämpöässän asennuksessa suoritettavia putkiasennustöitä saa tehdä vain asiaankuuluvan koulutuksen saanut henkilö. Laitteisto on asennettava annettujen ohjeiden mukaan ja asennustöiden päätteeksi on käytävä läpi tarkistuslista virheasennusten minimoimiseksi. Valmistaja ei vastaa väärin asennetun laitteiston rikkoutumisesta, eikä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Tarkista, että

- kaikki tarvittavat anturit ovat toimituksessa mukana
- maalämpöpumppu on sijoitettu oikein paikalleen
- maalämpöpumpun katolla ja kyljessä olevat yhteen ovat vahingoittumattomia
- pääsulakkeen ja maalämpöpumpun sulakekoko on oikea (kts. tekniset tiedot)
- maapiirin keruuputkisto ja syöttöputkisto on asennettu asianmukaisesti

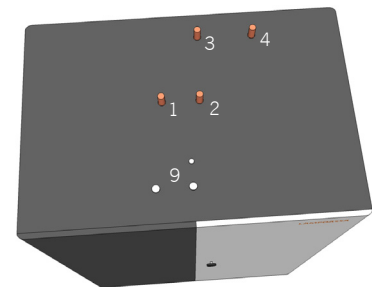
### 2.2. Putkiasennus

Lämpöässä T 40-60



1. Varaajalle meno 1 (Cu 35 mm)
2. Varaajalle meno 2 (Cu 35 mm)
3. Varaajalta paluu 1 (Cu 35 mm)
4. Varaajalta paluu 2 (Cu 35 mm)
5. Tulistimelle meno 1 (Cu 15 mm)
6. Tulistimelle meno 2 (Cu 15 mm)
7. Tulistimelta paluu 1 (Cu 15 mm)
8. Tulistimelta paluu 2 (Cu 15 mm)
9. Läpivienti - anturit / sähkönsyöttö

Lämpöässä P 40-60

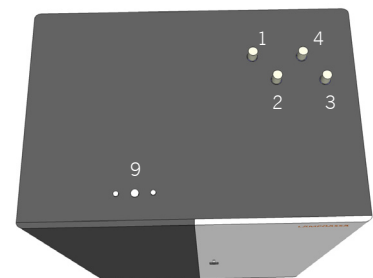


Lämpöässä T80

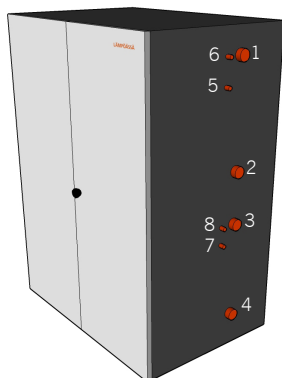


1. Varaajalle meno 1 (1½" uk)
2. Varaajalta paluu 1 (1½" uk)
3. Varaajalta paluu 2 (1½" uk)
4. Varaajalle meno 2 (1½" uk)
5. Tulistimelle meno 1 (Cu 18 mm)
6. Tulistimelle meno 2 (Cu 18 mm)
7. Tulistimelta paluu 1 (Cu 18 mm)
8. Tulistimelta paluu 2 (Cu 18 mm)
9. Läpivienti - anturit / sähkönsyöttö

Lämpöässä P 80

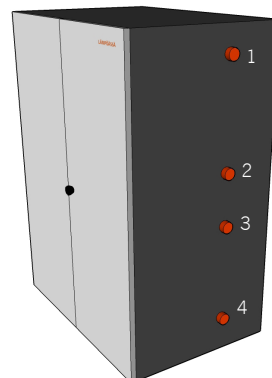


Lämpöässä T 120

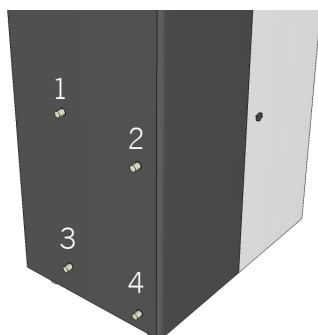


1. Varaajalle meno 1 (2½" uk)
2. Varaajalta paluu 1 (2½" uk)
3. Varaajalle meno 2 (2½" uk)
4. Varaajalta paluu 2 (2½" uk)
5. Tulistimelle meno 1 (Cu 22 mm)
6. Tulistimelta paluu 1 (Cu 22 mm)
7. Tulistimelle meno 2 (Cu 22 mm)
8. Tulistimelta paluu 2 (Cu 22 mm)

Lämpöässä P 120



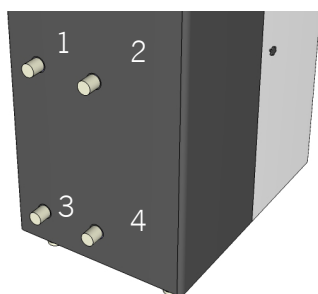
## 2.3. Maapiirin liittäminen



Lämpöässä T 40-60 / P 40-60

Maapiirin yhteyt sijaitsevat koneen sivulla. Maapiirin yhteyt kytetään keruuputkistoon. Liitoskohta on tehtävä huolella.

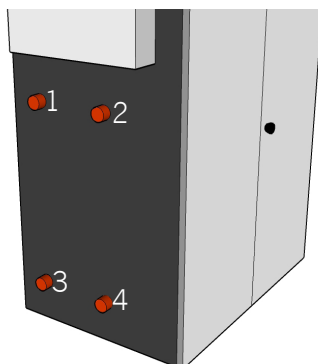
1. Lämmönkeruu 1, meno (1¼" uk)
2. Lämmönkeruu 1, paluu (1¼" uk)
3. Lämmönkeruu 2, meno (1¼" uk)
4. Lämmönkeruu 2, paluu (1¼" uk)



Lämpöässä T 80 / P 80

Maapiirin yhteyt sijaitsevat koneen sivulla. Maapiirin yhteyt kytetään keruuputkistoon. Liitoskohta on tehtävä huolella.

1. Lämmönkeruu 1, meno (2½" uk)
2. Lämmönkeruu 1, paluu (2½" uk)
3. Lämmönkeruu 2, meno (2½" uk)
4. Lämmönkeruu 2, paluu (2½" uk)



Lämpöässä T 120 / P 120

Maapiirin yhteyt sijaitsevat koneen sivulla. Maapiirin yhteyt kytetään keruuputkistoon. Liitoskohta on tehtävä huolella.

1. Lämmönkeruu 1, meno (2½" uk)
2. Lämmönkeruu 1, paluu (2½" uk)
3. Lämmönkeruu 2, meno (2½" uk)
4. Lämmönkeruu 2, paluu (2½" uk)



## 2.4. Maapiirin täyttö ja ilmaus

Maapiirin täytössä ja ilmauksessa tarvittavat tarvikkeet:

- sekoitusastia, 60 litraa
- suodattimella varustettu oppopumppu, nostokorkeus noin 30 m
- vesi-etanoliseos (1:1), minkä pakkasenkesto on -16 C astetta
- 2 x kudosletku 1-2"
- ilmausyhteisiin sopivat liitoskappaleet

### TYÖVAIHEET

Tarkista, että maapiiri on oikein kytketty (kts. maapiirin liittäminen) ja vastus on lämmittänyt varaajan vettä kompressorin käynti estettynä vähintään 6 tuntia (kts. 1.1. Turvaohjeet).

1. asenna täyttö- ja ilmausryhmä lämmönkeruun paluupuolelle kytkentäkaavion mukaan
2. liitä kudosletkut ilmausyhteisiin
3. ilmaus- ja täyttöpumpulta lähtevä kudosletku kytketään täyttöryhmän väliventtiiliin ja laitteen maapiirin pumpun väliseen ilmausyhteeseen
4. ilmausyhteeltä sekoitusastialle tuleva kudosletku kytketään väliventtiiliin ja maapiirin väliseen ilmausyhteeseen
5. täytä sekoitusastia lämmönkeruuliuksella (vesi-etanoliseos 1:1)
6. avaa ilmausyhteet ja sulje väliventtiili
7. käynnistä ilmaus- ja täyttöpumppu
8. käynnistä tarvittaessa maapiirin pumppu kääntämällä yläasentoon kytkin S1 tai S2 riippuen siitä, kumman koneen maapiiriä täytetään. (Ilmausta voidaan tehostaa käyttämällä maalämpöpumpun omaa maapiirin pumppua. Maapiirin kiertovesipumppu ja ilmauksessa käytettävä oppopumppu kytketään tällöin sarjaan.)
9. lisää vesi-etanoliseosta sekoitusastiaan niin kauan, ettei nestettä enää mene putkistoon
10. anna oppopumpun käydä kunnes neste on kirkasta, eikä putkistosta kuulu lorinaa. Huom! Yleensä ilmaus kestää useita tunteja, jolloin varmistutaan, että ilma varmasti on poistunut järjestelmästä, eikä aiheuta heti käyntihäiriöitä.
11. sammuta pumput
12. sulje ilmausyhteet
13. irrota kudosletkut
14. täytä toisen koneikon lämmönkeruupiiri toistamalla vaiheet 1-13, mikäli molemmilla koneilla on oma lämmönkeruupiiri
15. puhdista molempien lämmönkeruupiirien mudanerotin

Täyttö ja ilmaus on nyt suoritettu. Kohteissa, joissa lämmönkeruupiiri on suunniteltu paineistetuksi, putkistoon asennetaan kalvopaisunta-astia. HUOM! Kun lämmönkeruuputkisto on porakaivossa, kannattaa täytön ja ilmauksen aikana vaihtaa kudosletkujen paikkoja täyttöventtiiliryhmässä. Tämä helpottaa ja tehostaa putkiston täyttöä ilmapatsaan poistuessa nopeammin putkistojen vaakaosuusilta.

## 2.5. Varaajan kytkeminen

Varaaja kytketään maalämpöpumppuun käyttöohjeessa olevan kohdan 2.2. yhdekuvan mukaan. Varaajan kytkentä saattaa vaihdella varaajatyypistä riippuen. T-malleissa tulistinpiiriin tulee lisätä virtauksensäätöventtiili. Tehdasasetuksena venttiili on täysin auki. **Kierrä venttiili ensin täysin kiinni.** Tämän jälkeen kierrä venttiiliä auki oheisen taulukon mukaan. Tulistusta voidaan säätää kohteen tarpeen mukaan.

Laite	T 40	T 60	T 80	T 120
Virtauksensäätöventtiilin säätö	2 kierrosta auki	2 kierrosta auki	3 kierrosta auki	ei mukana toimituksessa

## 2.6. Lämmityksen liittäminen

LJ1-piiri on aina päälämmityspiiri (esim. huonetilat) ja sitä käytetään korkeampaan lämpötilaan, esim. patterilämmitykseen. LJ2 piiriä käytetään patterilämmitystaloissa mahdolliseen lattialämmitysosaan ja muutenkin esim. kosteisiin tiloihin. Lämmitysverkoston putket liitetään varaajaan. Kaikki lämmityskytkennät (esim. ilmastointikoneen lämmityspatteri tai ns. rätipatteri) on tehtävä lämpöjohtoverkoston.

Kun verkoston putkistot on asennettu paikoilleen, voidaan varaajan ja lämmitysverkoston täyttö aloittaa. Verkoston putket täytetään vedellä. Varaaja ja lämmitysverkosto on ilmattava huolella. Huom! Saneerauskohteissa tulee varmistaa, että lämmönjakoputkisto on kunnolla huuhdeltu ennen maalämpöpumppuun liittämistä.

Painemittarilla varustetun lämmitysjärjestelmän täyttö:

- avaa lämmitysverkoston täyttöventtiili
- täytä verkosto vedellä
- ilmaa verkosto varaajan kautta
- täytä ja ilmaa verkostoa kunnes ilma on poistunut kokonaan ja jätä paine 1-1,2 bar:iin (max 1,5 bar)
- maksimipaineet
- lämmitysverkoston varaajassa 1,5 bar
- käyttövesipiirissä 9 bar

## 2.7. Käyttöveden liittäminen ja kierto

Tee putkiliitännät kytkentäkaavion mukaan. Kiertovesipumppu asennetaan varaajan menopuolelle. Sekoitusventtiili asennetaan lämpimään käyttöveeten palovammojen välttämiseksi. Ylivuotoputki liitetään lattiakaivoon ohjeen mukaan tai ylivuotosuppiloon, mikäli välimatka lattiakaivoon on yli kaksi metriä. Ylivuotoputken tulee laskea kohti lattiakaivoa. Takaiskuventtiili asennetaan tulopuolen kylmävesiliitäntään.

## 2.8. LVI tarkistuslista

Tarkista, että

- lämmönkeruupiirin, lämmitysverkoston ja käyttöveden liitännät ovat tiiviit, eikä vuotavia venttiilejä ole
- lämmitysjärjestelmän paisunta-astiat ja varoventtiilit on oikein asennettu
- varoventtiilin ylivuotoputki ja lämmitysjärjestelmän painemittari on asennettu oikein
- lämmitysjärjestelmä on asianmukaisesti täytetty ja ilmattu
- maapiiri on oikein asennettu, täytetty ja ilmattu

## 2.9. Sähköasennus ja ulkoiset anturoinnit

Lämpöpumpun sähkötyöt saa yleisten säädösten mukaan tehdä vain sähköalan ammattilainen.

Laite		T 40 / P40	T 60 / P 60	T 80 / P 80	T/P 120
Sähköliitäntä		400V 3N~	400V 3N~	400V 3N~	400V 3N~
Sulakekoko	A	3 x 50	3 x 50	3 x 63	3 x 125

Lämpöässä kytketään 400 V (50 Hz) sähköverkkoon. Lämpöässä on varustettu omalla sisäänrakennetulla sähkökeskuksella, johon virta kytketään kiinteästi. Syöttöjohtona käytetään muovivaippajohtoa, joka tuodaan pääkytkimelle suojaputkessa.

## 2.9.1. Pääkytkin

Pääkytkin on asennettava ennen muita asennustöitä.

## 2.9.2. Anturit

Ulkoanturi sijoitetaan rakennuksen seinälle n. 2/3 julkisivun korkeudesta lähelle kulmaa. Jotta ulkoanturi tunnistaisi sääolosuhteet mahdollisimman hyvin, on tärkeää että se sijoitetaan oikein. Ulkoanturi suositellaan sijoitettavaksi rakennuksen luoteis- tai pohjoispuolelle että välttyttäisiin aamuauringon vaikutuksilta. Mikäli anturia ei voida sijoittaa suositetulle paikalle, suojaa se suoralta auringonpaisteelta. Anturia ei saa sijoittaa katokseen tai muuhun tuulensuojaan, eikä tuuletusventtiiliin, ovien tai ikkunoiden yläpuolelle, missä ei vallitse normaali ulkolämpötila.

Jotta huoneanturi voisi tunnistaa mahdollisimman luotettavasti keskilämpötiloja, se on sijoitettava keskeiselle ja avoimelle paikalle, esim. useiden huoneiden väliselle käytävälle tai portaikkoon. Vedä 2-napainen sähköjohto (väh. 0,5mm<sup>2</sup>) lämpöpumpulta huoneanturille. Kiinnitä huoneanturi seinälle n. 2/3 sen korkeudesta. Kytke huoneanturin johto lämpöpumppuun. Huom! Johdot on kytkettävä oikein että lämpöpumppu toimisi. Huom! Parhaan tuloksen saamiseksi voidaan huoneanturi ja johdot jättää kiinnittämättä jotta eri vaihtoehtoja voidaan kokeilla ennen pysyvää sijoitusta.

Kaikki anturit kytketään säätimen tulopuolen riviliittimiin.

ÄssäControl	RIVILIITINNUMERO	JOHDINTYYPPI
Ulkoanturi	B5, BC5	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Huoneanturi (lisävaruste)	B9, BC9	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Kuumakaasuanturi 1 (tehdasasennus)	B1, GND	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Kuumakaasuanturi 2 (tehdasasennus)	B2, GND	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Varaajan alaosan anturi	B4, BC4	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Varaajan yläosan anturi	B3, GND	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Menovesianturi L1	B6, GND	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Menovesianturi L2	B7, GND	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Menovesianturi L3 tai LV-kierto	B8, GND	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>

## 2.9.3. Ohjainmoottorit ja lisälaitteet

Alla olevaan taulukkoon on koottu lista ÄssäControl-säätimen ohjausvaihtoehtoista.

Kaikki laitteen ulkoiset ohjaukset kytketään säätimen lähtöpuolen riviliittimeen.

ÄssäControl	LÄHTÖ	RIVILIITINNUMERO	JOHDINTYYPPI
Menovesipiiri L1	Y1	25,27	3 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Menovesipiiri L2	Y2	25,27	3 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Menovesipiiri L3 tai LV-kierto	Y4	25,27	3 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Analoginen lisävastuksen ohjaus	Y3	26	2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Digitaalinen lisävastuksen ohjaus 1	NO13		2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Digitaalinen lisävastuksen ohjaus 2	NO7		2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Digitaalinen lisävastuksen ohjaus 3	NO8		2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Digitaalinen lisävastuksen ohjaus 4	NO12		2 X 0,75 mm <sup>2</sup>
Ulkoinen hälytysignaali	NO3		2 X 0,75 mm <sup>2</sup>

## 2.10. Sähköasentajan tarkistuslista

Tarkista, että

- keskukselle menevät vaiheet ovat oikeassa vaihejärjestyksessä
- kaikkien vaiheiden välillä on 400V jännite
- pääsulakkeen koko on oikea
- maalämpöpumpun sulakekoko on oikea (hidas)
- virtavahti on tarvittaessa asennettu talon sähköpääkeskukseen (osatehoiset mallit)

## 2.11. Käyttökytkimet

Q1 - Pääkytkin	
F10 - Ohjausvirta	
F1 - Kompressorin moottorinsuoja	Kompressorin moottorinsuoja
F2 - Maapiirin pumppu, kone 1	1-Maapiirin pumpun moottorinsuoja

F3 - Lauhdutinpumppu, kone 1	Lauhdutinpumpun moottorinsuoja
F4 - Kompressorin moottorinsuoja	Kompressorin moottorinsuoja
F5 - Maapiirin pumppu, kone 2	2-Maapiirin pumpun moottorinsuoja
F6 - Lauhdutinpumppu, kone 2	Lauhdutinpumpun moottorinsuoja

## 2.12. Käyttöönoton tarkistuslista

Ennen käyttöönottoa, tarkista että:

- lämmitysjärjestelmä on oikein liitetty, täytetty ja ilmattu
- maapiiri on oikein asennettu, täytetty ja ilmattu
- sähköliitännät on oikein liitetty ja ulkoanturi (huoneanturi, lisävaruste) on asennettu
- sulakkeet ovat *on*-asennossa

## 2.13. Ensimmäinen käynnistäminen

- Kytke virta laitteistolle pääkytkimestä.
- Paina moottorinsuojakytkimistä F1-F6 mustat kytkimet pohjaan.
- Käännä Ohjausvirtakytkin F6 yläasentoon.
- Tarkista maapiirin pumppujen pyörimissuunta. Mikäli pyörimissuunta on väärä, tarkista syöttöjohdon vaihejärjestys.

Maalämpöpumppu käynnistyy. Mikäli järjestelmä on asennettu oikein, laitteisto toimii moitteettomasti heti alusta alkaen.

Ensimmäisessä käynnistyksessä mahdollisesti esiintyviä ongelmia:

Ongelma	Syy	Ratkaisu
Sulakkeet palavat aina kompressorin käynnistettäessä.	Käytössä väärän tyyppiset sulakkeet.	Tarkista, että sulake on automaattisulake: C tai D / keraaminen sulake: HIDAS tai etanan kuva.
	Väliaikaiset työmaakeskuksen kytkennät aiheuttavat sulakkeiden ylikuormitusta.	Vähennä kuormitusta.
Maapiirin pumppu ei käynnisty.	Säätimelle ei ehkä tule virtaa.	Tarkista säätimen sulake.
	Säätimellä ei ole lupa käynnistää pumppua.	Tarkista mittaus/asetusarvot.
Maapiirin pumppu ei kierrätä nestettä.	Maapiirin pumppu pyörii väärin päin.	Vaihda kahden vaiheen paikkaa keskenään.
	Sulkuventtiilit ovat täyttöasennossa.	Tarkista, että ilmaus- ja täyttöventtiilit ovat kiinni-asennossa ja väliventtiili on auki.
Kompressorin käy lyhyen aikaa ja höyrystinpaineen pressostaatti laukeaa.	Maapiirissä saattaa olla edelleen ilmaa.	Ilmaa maapiiri.
	Kylmäainepiirissä saattaa olla vuoto.	Ota yhteys valmistajaan.
Nestepinta maapiirin täyttöpullossa laskee äkillisesti käyttöönoton jälkeen. tai Paineistetun maapiirin paine laskee äkillisesti käyttöönoton jälkeen.	Laitteistossa on vuoto (etanolin tuoksu tuntuu vahvana), maapiirissä on vuoto tai siellä on edelleen ilmaa.	Tarkista ilmausryhmän venttiilien, ilmakellon ja maapiirin pumpun akseliivisteiden ja mahdollisuuksien mukaan maapiiriin jatkoliittimien kunto, tai suorita ilmaus.
Moottorinsuojakytkimet (F1-F6) laukeavat käynnistettäessä.	Kompressorin tai maapiirin pumppu on oikosulussa tai jokin vaihe ei ole päällä.	Tarkista sähköliitännät.
	Rakennuksen pääsähkökeskuksessa olevat sulakkeet ovat vialliset.	Tarkista ja vaihda sulakkeet tarvittaessa.

## 3. KÄYTTÄJÄLLE

### 3.1. Lämmönsäätimen asetukset

Säätimen ohjekirjasta tarkat tiedot eri toiminnoista ja yksityiskohtaisista mittaustiedoista.

### 3.2. Huolto ja hoito

Lämpöässä on helppohoitoinen lämmitysjärjestelmä, sillä se ei vaadi määräaikaista huoltotoimenpiteitä. Yksinkertaisen rakenteen ansiosta Lämpöässä on toiminnaltaan varma ja luotettava. Mikäli asennustyö on tehty huolella ja annettujen ohjeiden mukaan, huoltotarvetta ei yleensä esiinny.

Suomen Lämpöpumpputekniikka Oy:n kanssa on mahdollista tehdä huoltosopimus. Huoltosopimukseen kuuluvan tarkastuskäynnin yhteydessä Lämpöässän toiminta käydään läpi kohta kohdalta, havainnot kirjataan ylös tarkastuspöytäkirjaan ja tehdään tarvittavat toimenpiteet, kuten esim. säätökorjaukset.

Lisätietoja huoltosopimuksesta kotisivuilta [www.lampoassa.fi](http://www.lampoassa.fi)

### 3.3. Mahdollisia käytössä esiintyviä ongelmatilanteita

Maalämpöpumppua ohjataan kahden eri mittausarvon mukaan: varaajan alaosan sekä varaajan yläosan mittausarvon mukaan. Kummallekin asetusarvolle määritetään minimiarvo säätimellä kohdassa Asetusarvot.

Käytännössä lämpimän käyttöveden kulutus myös käynnistää kompressorin. Mitä alhaisempi varaajan alaosan minimi asetusarvo on, sitä taloudellisempi on koko järjestelmän käyttö. Asetusarvoa määritettäessä on kuitenkin huomioitava, että liian alhainen arvo vähentää lämpimän käyttöveden riittävyttä. Lisätietoa säätimen ohjeista.

Ongelma	Mahdollinen syy	Ratkaisu
Kompressor ei käynnisty	Varaajassa ohjauksen mukainen, riittävä lämpötila.	Ei toimenpiteitä.
	Kompressor on ollut sammutettuna alle 5 min.	Ei toimenpiteitä.
	Sulakevika	Tarkista sulakkeiden kunto pääkeskukselta
Kompressor ei käynnisty ja säätimen näytöllä on teksti: "poikkeamahälytys mittaus 4 kompressorin toiminta".	Moottorisuojakytkin on lauennut.	Paina moottorisuojakytkin pohjaan.
	TAI	TAI
Säätimessä ei näy tekstiä.	Pressostaatin imupainekeytkin on lauennut.	Kuittaa painike.
	Laitte ei saa virtaa.	Tarkista, onko ohjusvirta ja pääkytkin päällä.
	Näyttö on rikki / säätimen pohjakortti on vioittunut.	Ota yhteys huoltoon.
Lämpöreleet laukeavat heti kun virta kytetään päälle.	Moottorisuojakytkimet laukeavat mikäli laitteisto on oikosulussa tai jokin vaihe ei ole päällä.	Ota yhteys sähköasentajaan.
	Rakennuksen pääsähkökeskuksessa olevat sulakkeet ovat vialliset.	Tarkista sulakkeiden kunto ja vaihda tarvittaessa.
Säätimessä teksti: Anna koodi	Olet yrittänyt muuttaa huoltotilan asetuksia.	Huoltotilan erikoisasetuksia ei normaalkäytössä tarvitse tehdä. Lämpötilojen asetusarvot voi määrittää perustilassa.
Lämmitysteho ei riitä	Sään äkillinen kylmeneminen saattaa aiheuttaa uusissa rakennuksissa hetkellisen tilanteen, jossa lämmitysteho ei riitä, koska rakenteiden sisältämä kosteus sitoo paljon lämpöenergiaa kuivuessaan.	Ei toimenpiteitä.
	Ensimmäisen vuoden aikana maasta ei välttämättä saada lämpöä tydellä teholla, koska keruuputkiston ympärillä oleva maa ei ole vielä tiivistynyt.	Ei toimenpiteitä.
Säätimen asetusarvo ja mittausarvo eivät täsmää.	Asetusarvoissa otettu käyttöön maksimiraja.	
	Säätömoottori on asetettu käsiajolle, jolloin säätöä ei tapahdu.	

	Kesäaikaan tilassa, johon lämpöpumppu on sijoitettu, saattaa lämpötila nousta jopa 30 asteeseen. Tällöin menoveden lämpötila-anturi mittaa tätä lukemaa menoveden sijaan.	Ei toimenpiteitä.
	Säätimen prosessori / ohjelma on epäkunnossa.	Sulje ohjausvirta-kytkin 10 sekunniksi ja kytke uudelleen päälle. Ellei virrankatkaisu auta, ota yhteys huoltopalveluun.
Kompressorikäy jatkuvasti tai pitkiä jaksoja.	Lämmöntarve on suuri esim. kova pakkanen tai ensimmäisen vuoden rakenneteksteiden kuivuminen.	Ei toimenpiteitä.
	Kylmäainevajaus, joka ilmenee kuplimisena nesteläissä vielä muutaman minuutin käynnin jälkeen.	Ota yhteys kylmäliikkeeseen tai huoltopalveluun.
	Säätimen prosessori / ohjelma on epäkunnossa.	Sulje ohjausvirta-kytkin 10 sekunniksi ja kytke uudelleen päälle. Ellei virrankatkaisu auta, ota yhteys huoltopalveluun.

Mikäli edellisistä ohjeista ei ole apua, ota yhteys laitteiston asentajaan tai Lämpöässä puhelinpalveluun, puh 040 841 8340. HUOM! Takuun ehtona on asianmukaisesti täytetty ja palautettu takuutodistus, sekä käyttäjän allekirjoittama todistus asentajan suorittamasta käytön opastuksesta.

## 4. TEKNISET TIEDOT

### 4.1. Taulukko

Lämpöässä		T 40 / P 40	T 60 / P 60	T 80 / P 80	T 120
Mitat					
leveys	mm	1300	1300	1300	1300
syvyys	mm	900	900	900	900
korkeus	mm	1800	1800	1800	1800
Paino	kg	543	619	735	1020
Sähköliitäntä		400V 3N~	400V 3N~	400V 3N~	400V 3N~
Antoteho - lämmitysverkoston lämpötila 35/50°C	kW	41,2 / 37,8	62,4 / 57,8	89,3 / 75,4	125,4 / 117,0
Ottoteho - lämmitysverkoston lämpötila 35/50°C	kW	2x4,8/5,9	2x7,9/10,2	2x9,6/12,4	2x12,8 / 17,1
Käynnistysvirta / kompressor	A	135	159	218	308
Sulakekoko	A	3 x 50 Hidas	3 x 50 Hidas	3 x 63 Hidas	3 x 125 Hidas
Syöttökaapelin koko	mm <sup>2</sup>	5 x 16 s	5 x 16 s	5 x 25 s	4 x 70+35
Kompressor		Scroll	Scroll	Scroll	Scroll
Kylmäaine	g	8 000	9 000	14 000	24 000
Maapiirin max pituus	m	2x500	2x500	4x500	4 x 450
Virtavahti		Lisävaruste	Lisävaruste	Lisävaruste	Lisävaruste

### 4.2. Tilantarve

Maalämpöpumpun kyljessä olevien yhteiden puolelle kannattaa koneen sivulle varata ulkomittoja noin 50-100 cm leveämmän lattiapinta-alan asennusmukavuuden lisäämiseksi. T120-mallin vasemmalle puolelle on varattava tilaa noin 100 cm. Koneen päällä oleville yhteille on varattava tilaa n. 40 cm. Tämä on hyvä ottaa huomioon, kun sijoitetaan laitteistoa matalaan tilaan, kuten esim. kellariin. Lämpöässä suositellaan asennettavaksi lämpöeristettyyn ja lattiakaivolla varustettuun tilaan, sillä lämmönkeruuputkiston täytön yhteydessä maapiirin liuosta saattaa roiskua lattialle. Tilan ei tarvitse olla paloeristetty.

## 5. TAKUUEHDOT

Suomen Lämpöpumpputekniikka Oy myöntää valmistamilleen Lämpöässä T- ja P-maalämpöpumpuille kahden (2) vuoden takuun. Valmistaja ei kuitenkaan vastaa väärin tai annettujen ohjeiden vastaisesti asennetun laitteiston rikkoutumisesta tai siitä aiheutuvista kustannuksista.

Takuun ehtona on aina asianmukaisesti täytetty ja palautettu takuutodistus, sekä käyttäjän allekirjoittama todistus asentajan suorittamasta käytön opastuksesta.

Lämpöässä maalämpöpumpun takuun ehtona on lisäksi kompressorin esilämmitys ennen ensimmäistä käynnistystä (kts. 1.1. Turvaohjeet).

## 6. LIITTEET

Lvi-kytkentäkaavio T 40-120, 1-piirikytkentä

Lvi-kytkentäkaavio P 40-120, 1-piirikytkentä

Lvi-kytkentäkaavio T 40-120, 2-piirikytkentä

Lvi-kytkentäkaavio P 40-120, 2-piirikytkentä

Piirikaavio T/P 40-60, ÄssäControl

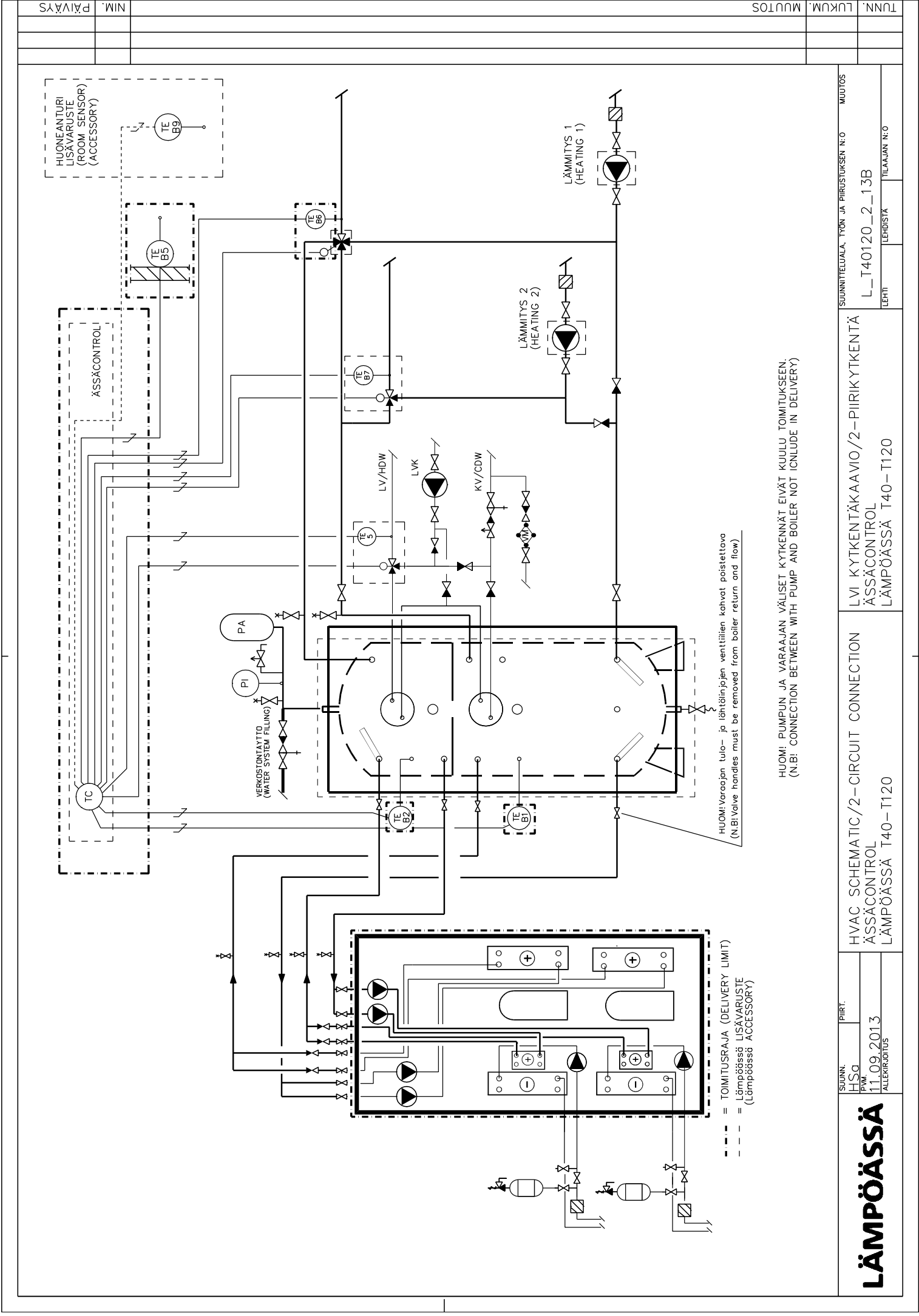
Piirikaavio T/P 80, ÄssäControl

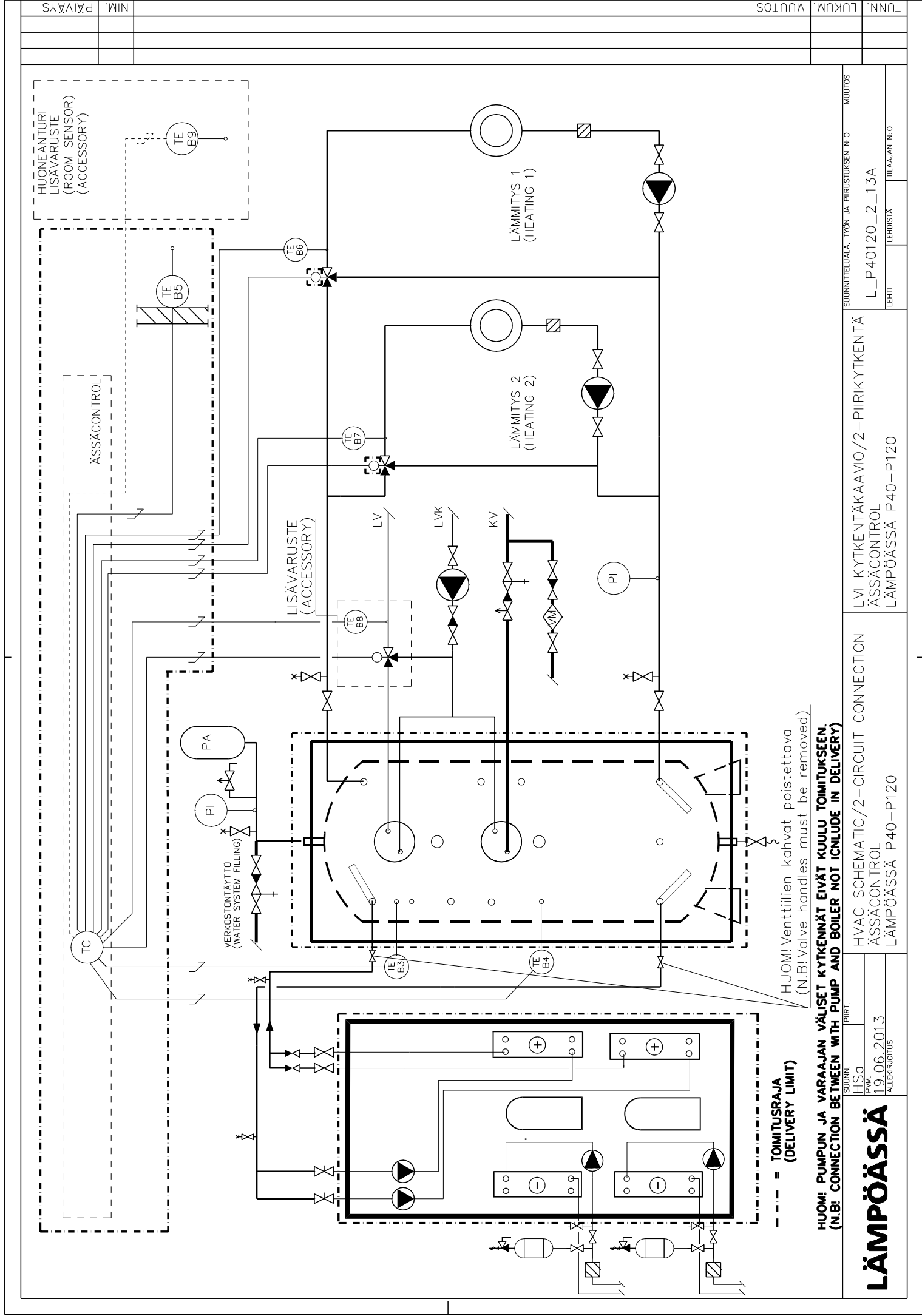
Piirikaavio T/P 120, ÄssäControl











# LÄMPÖÄSSÄ

HUOM! PUMPUN JA VARAAJAN VÄLSET KYTKENNÄT EIVÄT KUULU TOIMITUKSEEN.  
(N.B! CONNECTION BETWEEN WITH PUMP AND BOILER NOT INCLUDE IN DELIVERY)

HVAC SCHEMATIC / 2 - CIRCUIT CONNECTION  
ÄSSÄCONTROL  
LÄMPÖÄSSÄ P40-P120

LVI KYTKENTÄKAAVIO / 2 - PIIRIKYTKENTÄ  
ÄSSÄCONTROL  
LÄMPÖÄSSÄ P40-P120

SIUNNITTELUALA, TYÖN JA PIIRUSTUKSEN N:O

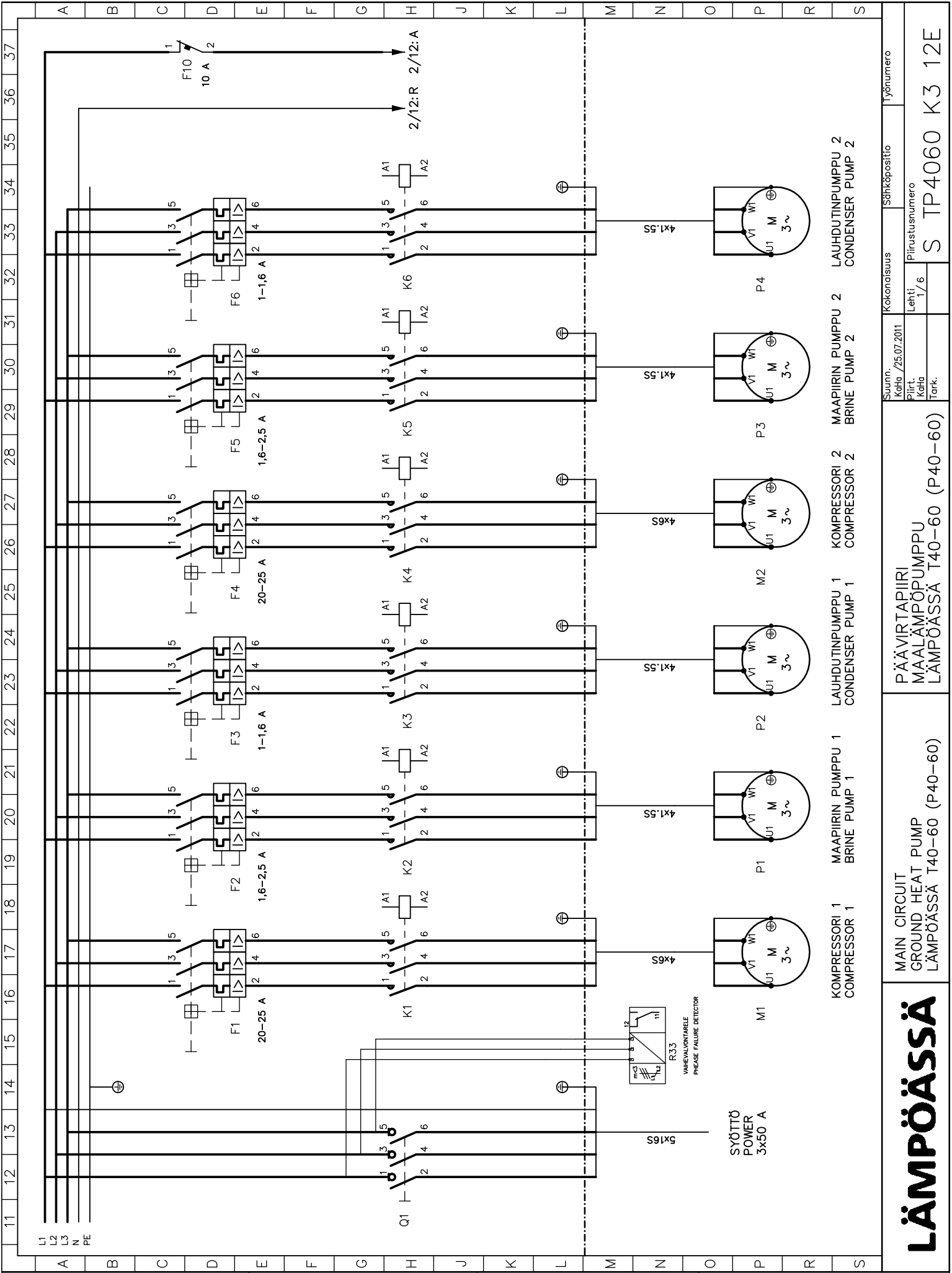
L\_P40120\_2\_13A

LEHTI LEHDISTÄ TILAAJAN N:O

TUNN. LUKUM. MUUTOS

D	muitos	07.09.2012 / JHI
E	muitos	13.05.2013 / TO
F	muitos	

C	muitos	03.09.2012 / JHI
B	muitos	27.08.2012 / JHI
A	muitos	



# LÄMPÖÄSSÄ

MAIN CIRCUIT  
GROUND HEAT PUMP  
LÄMPÖÄSSÄ T40-60 (P40-60)

PÄÄVIRTAPIIRI  
MAALÄMPÖPUMPPU  
LÄMPÖÄSSÄ T40-60 (P40-60)

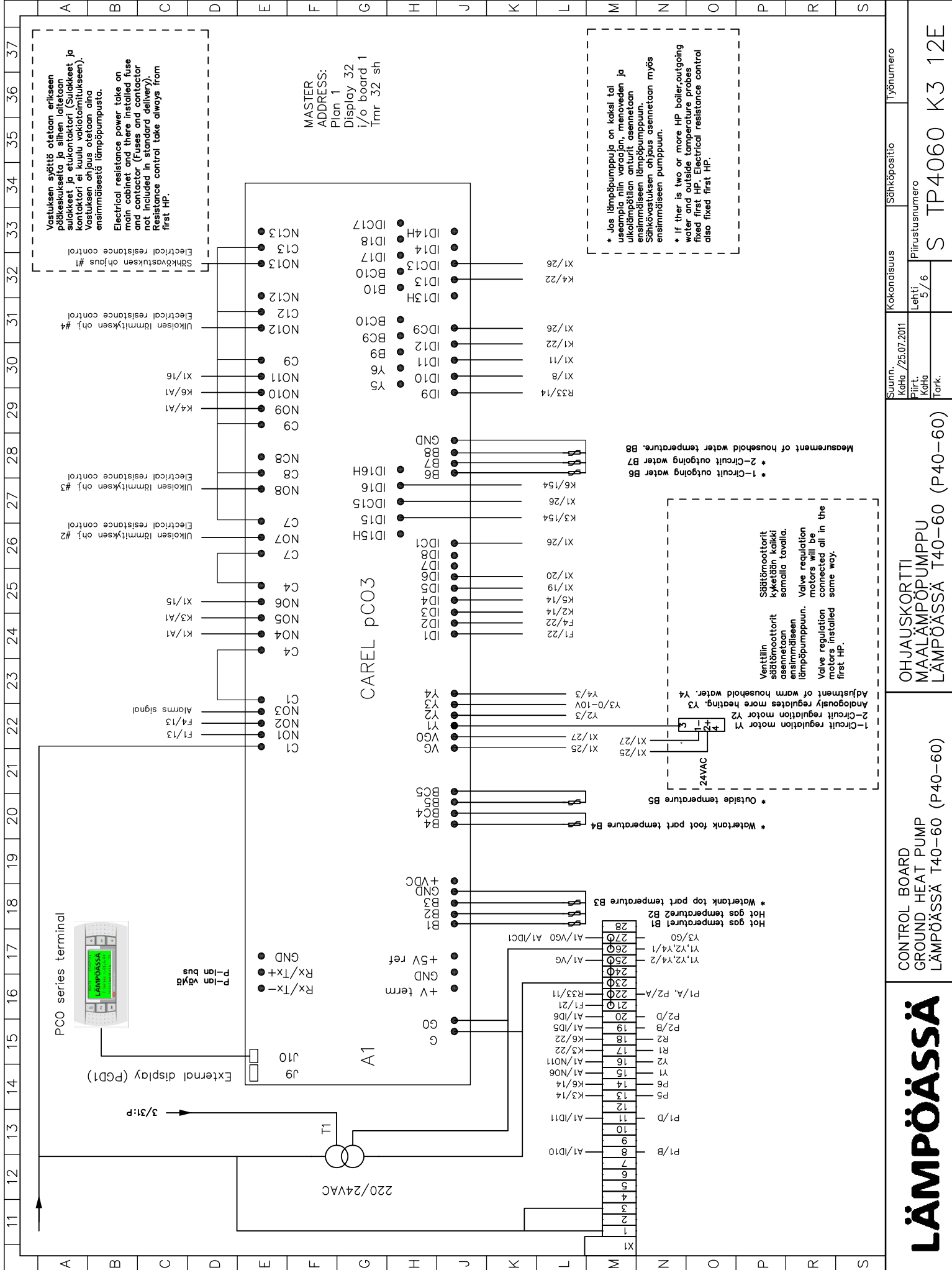
Suunn. Kalle /25.07.2011	Kokonaissuus	Sähköposito	Työnnumero
Piirt. Kalle	Lehti 1/6	Piirustusnumero	
Tark.			S TP4060 K3 12E

# LÄMPÖÄSSÄ

[illegible]

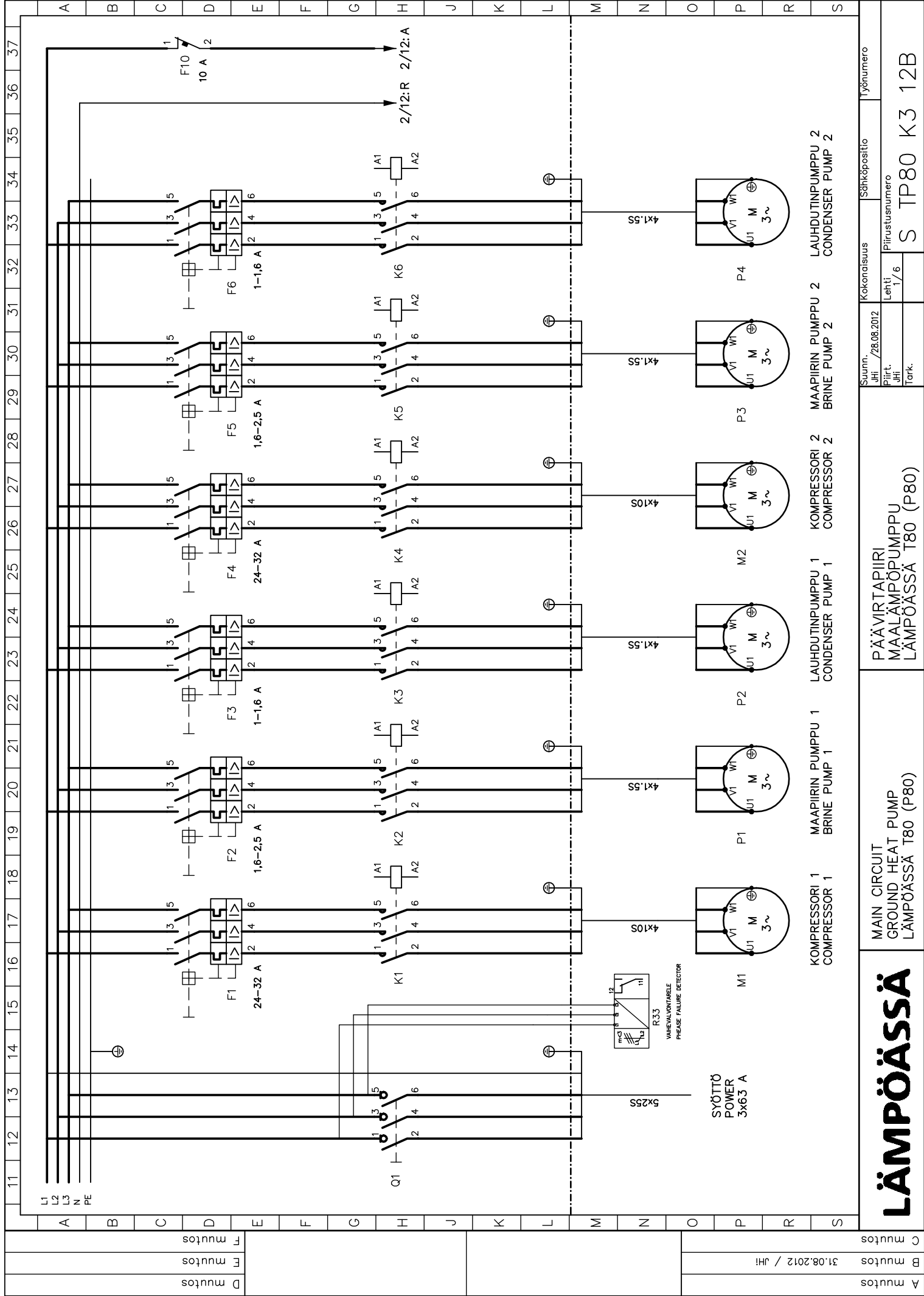
[illegible]

A muntos			
B muntos	27.08.2012 / JH!		
C muntos	03.09.2012 / JH!		
D muntos	07.09.2012 / JH!		
E muntos	13.05.2013 / TO		
F muntos			

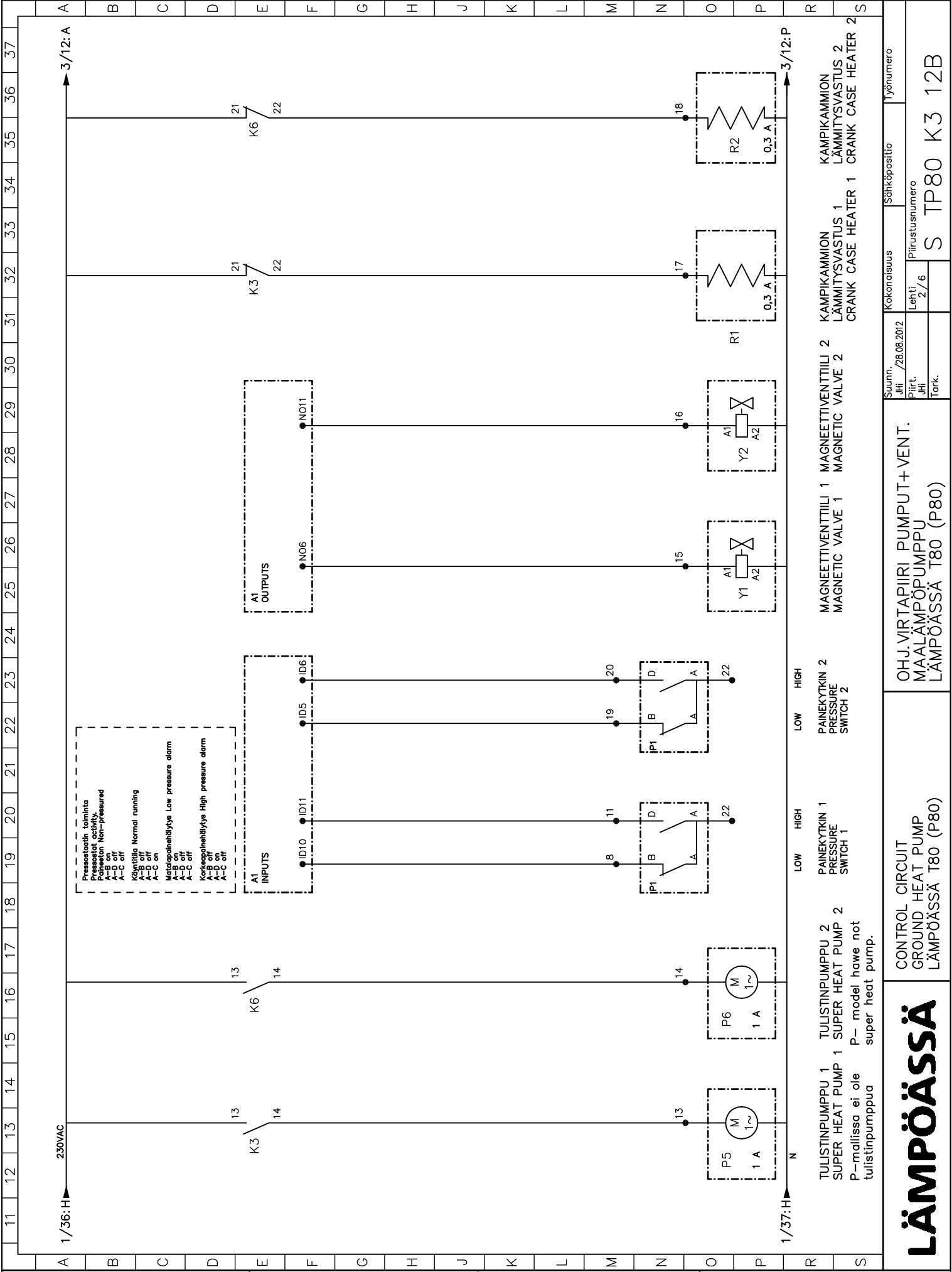


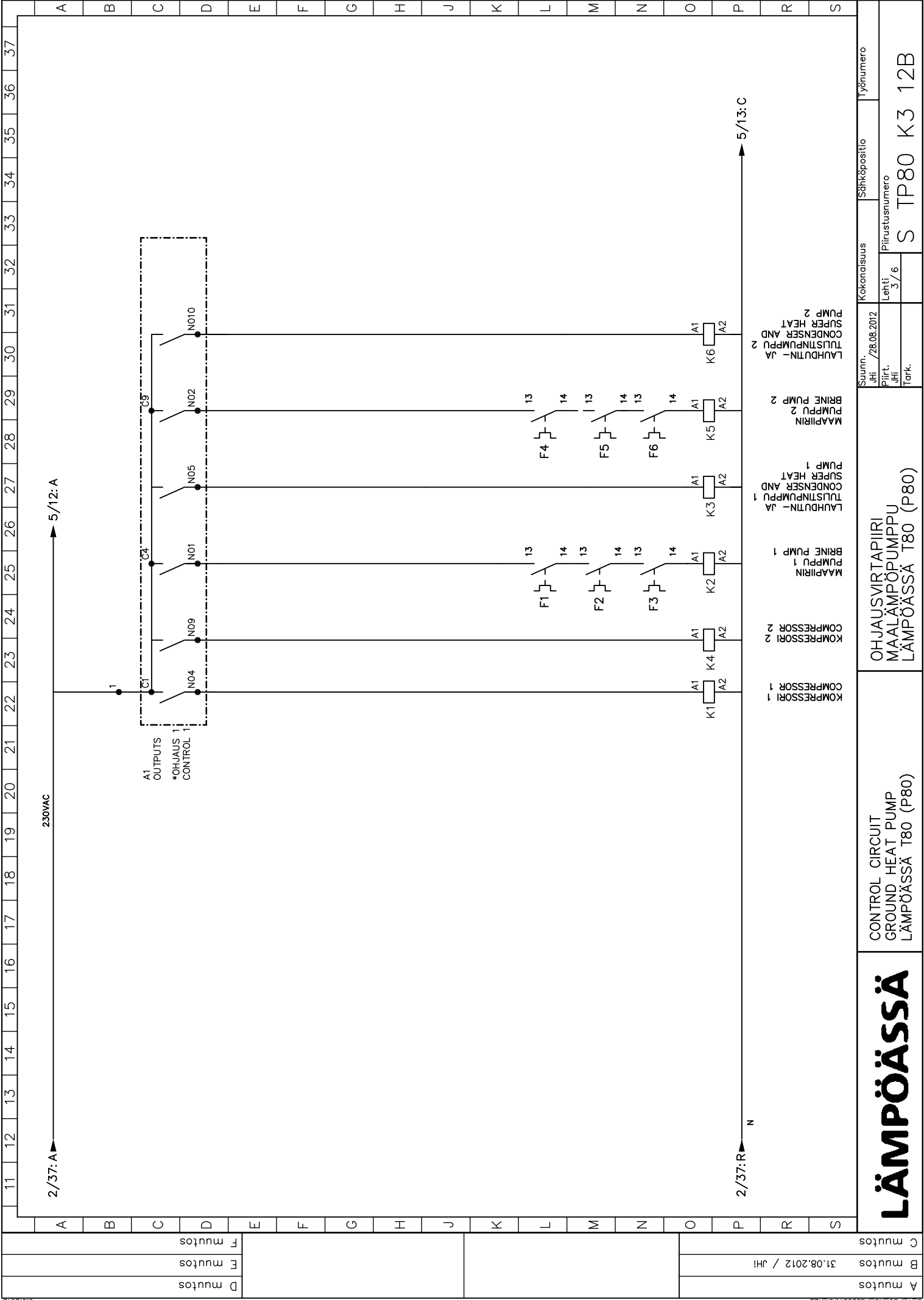


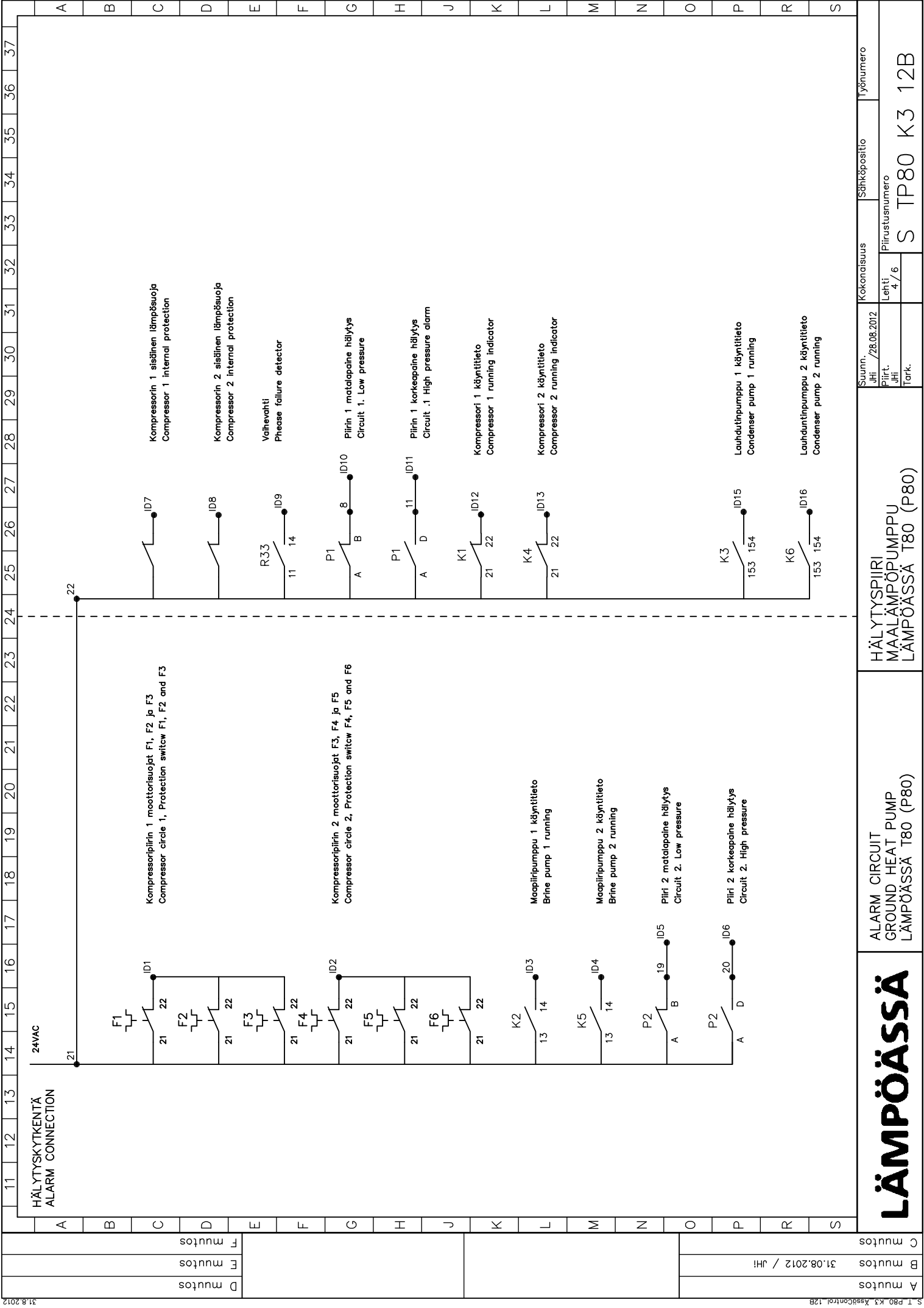
[illegible]

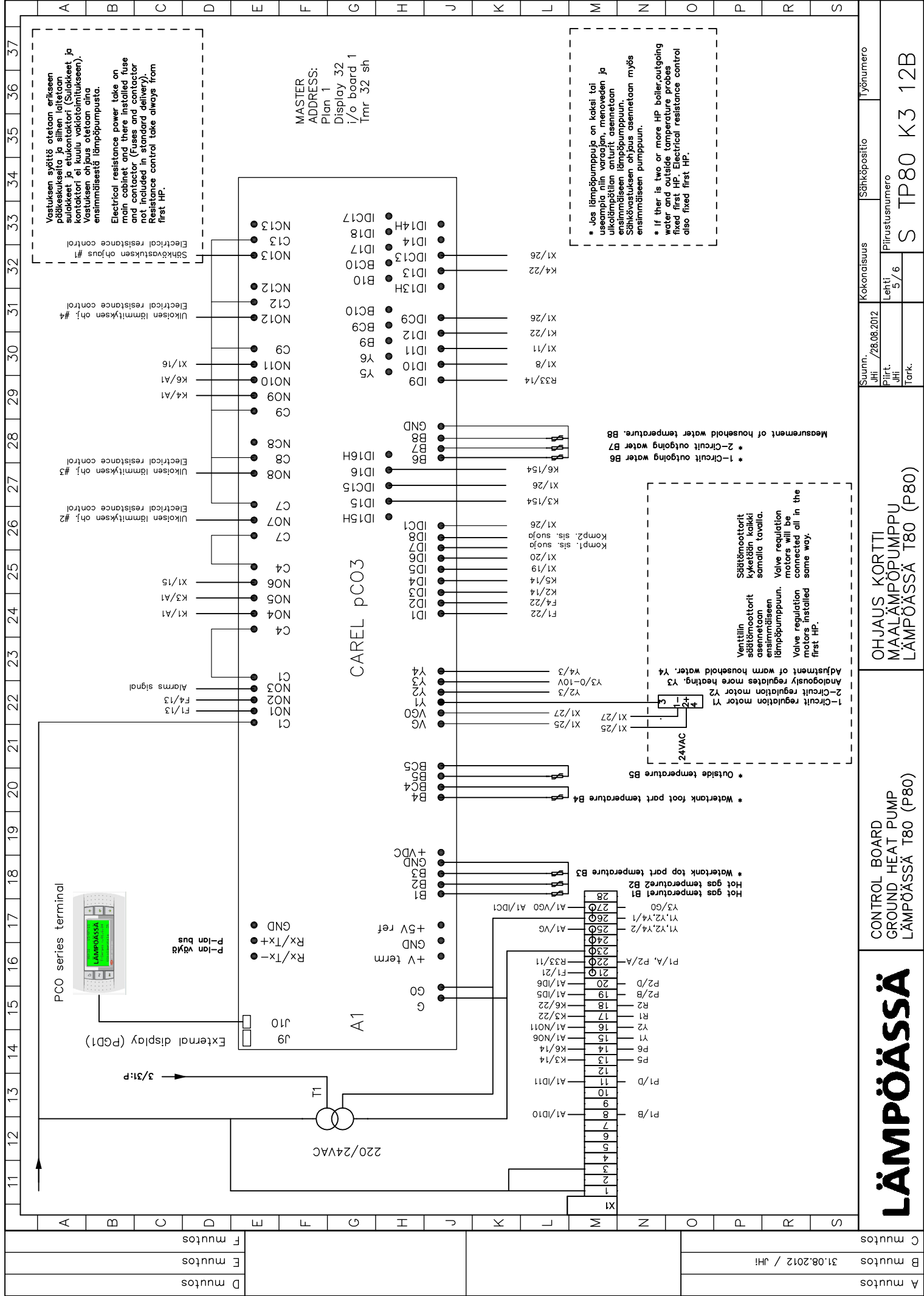


A muutos	B muutos	C muutos	D muutos	E muutos	F muutos	G	H	J	K	L	M	N	O	P	R	S



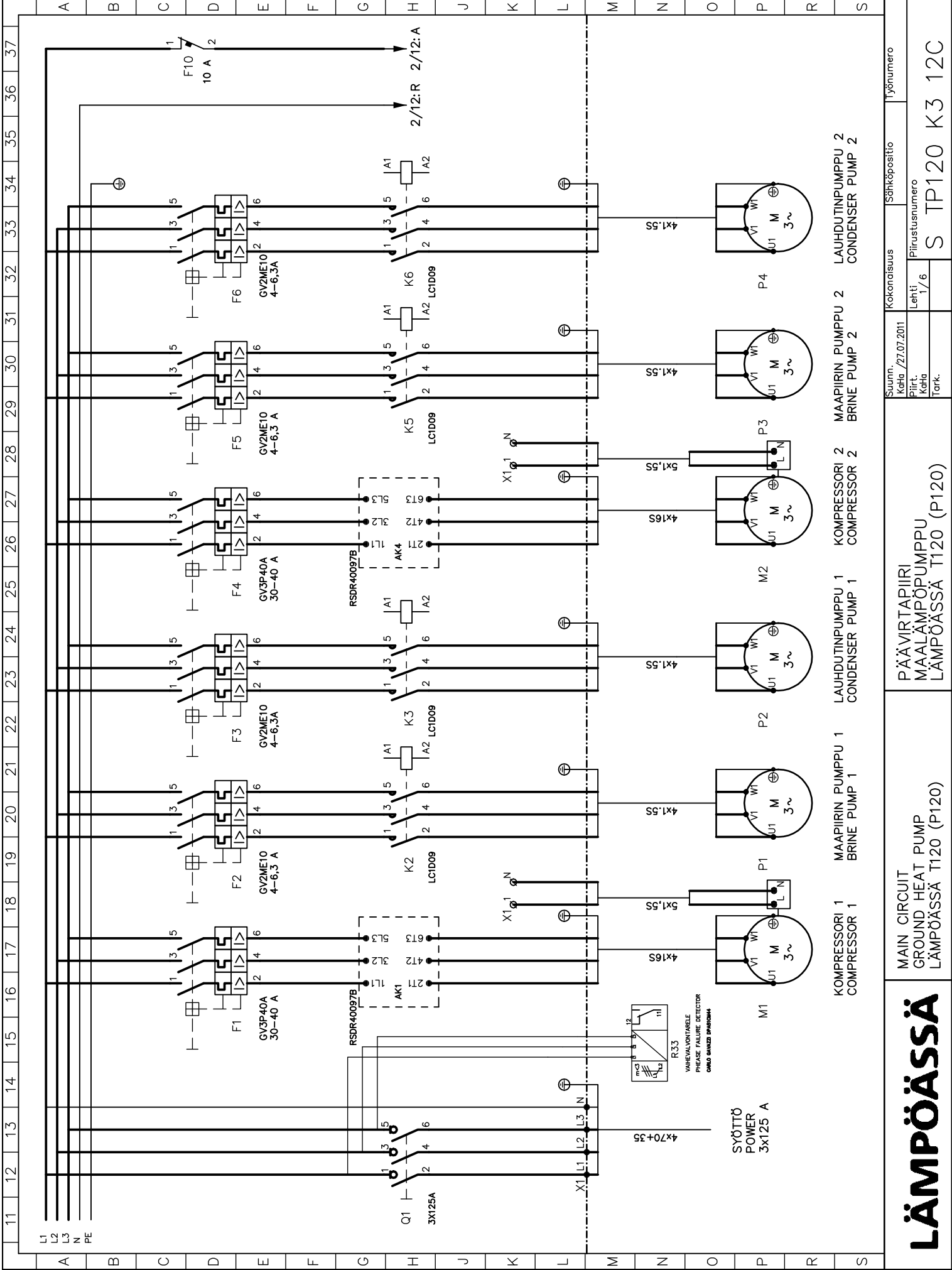








A muutos	03.09.2012 / JHT		
	07.09.2012 / JHT		
	C muutos		
E muutos	F muutos		
	F muutos		

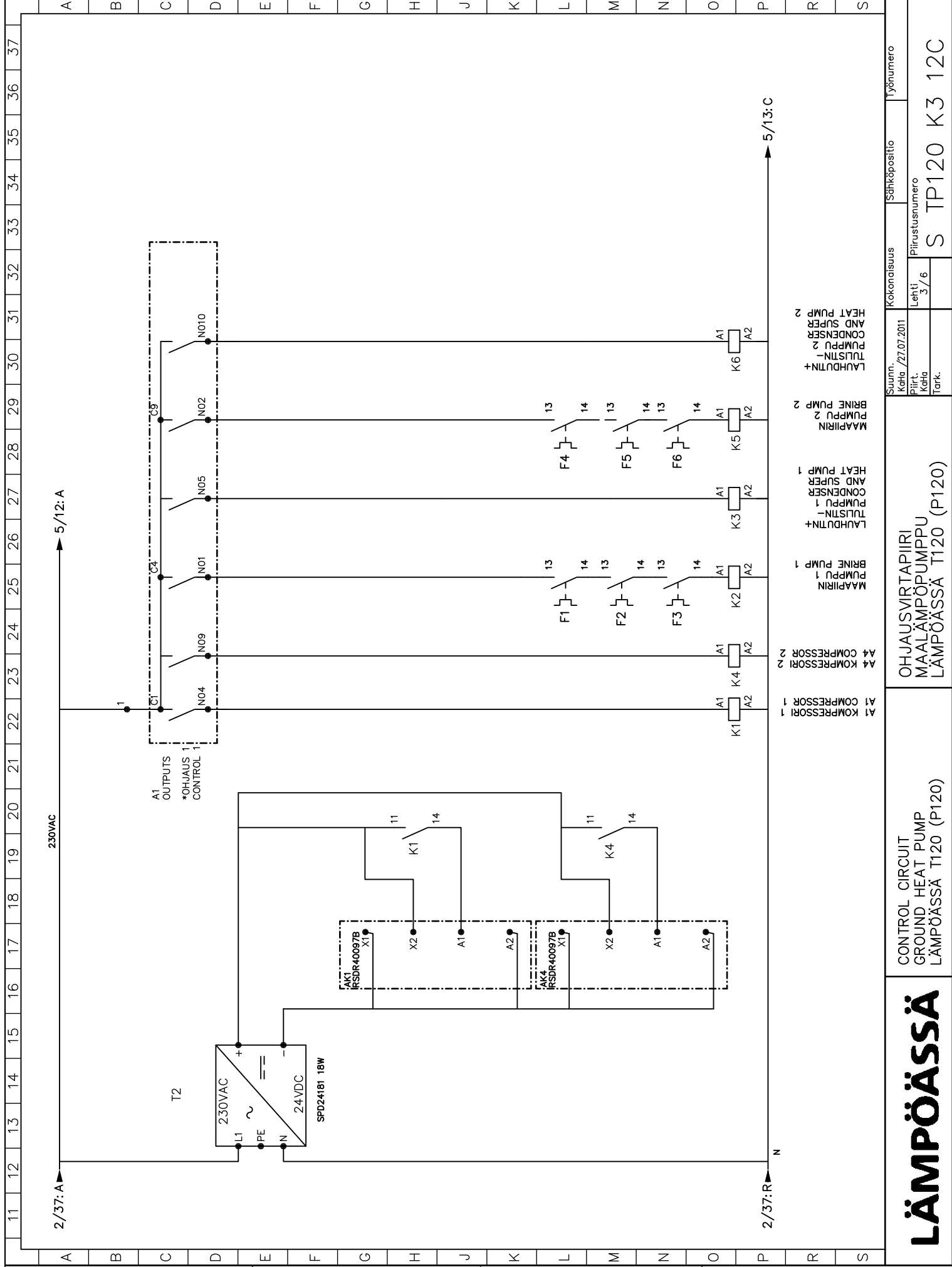


PÄÄVIRTAPIIRI MAALÄMPÖPUMPPU LÄMPÖPÄSSÄ T120 (P120)			Suunn. Kahla /27.07.2011		Kokonaissuus		Sähköpositio		Työnumero	
S TP120 K3 12C			Piirt.	Lentti	Päivä		Päivä		Päivä	
			1/6		1/6		1/6		1/6	
			Tark.		Tark.		Tark.		Tark.	

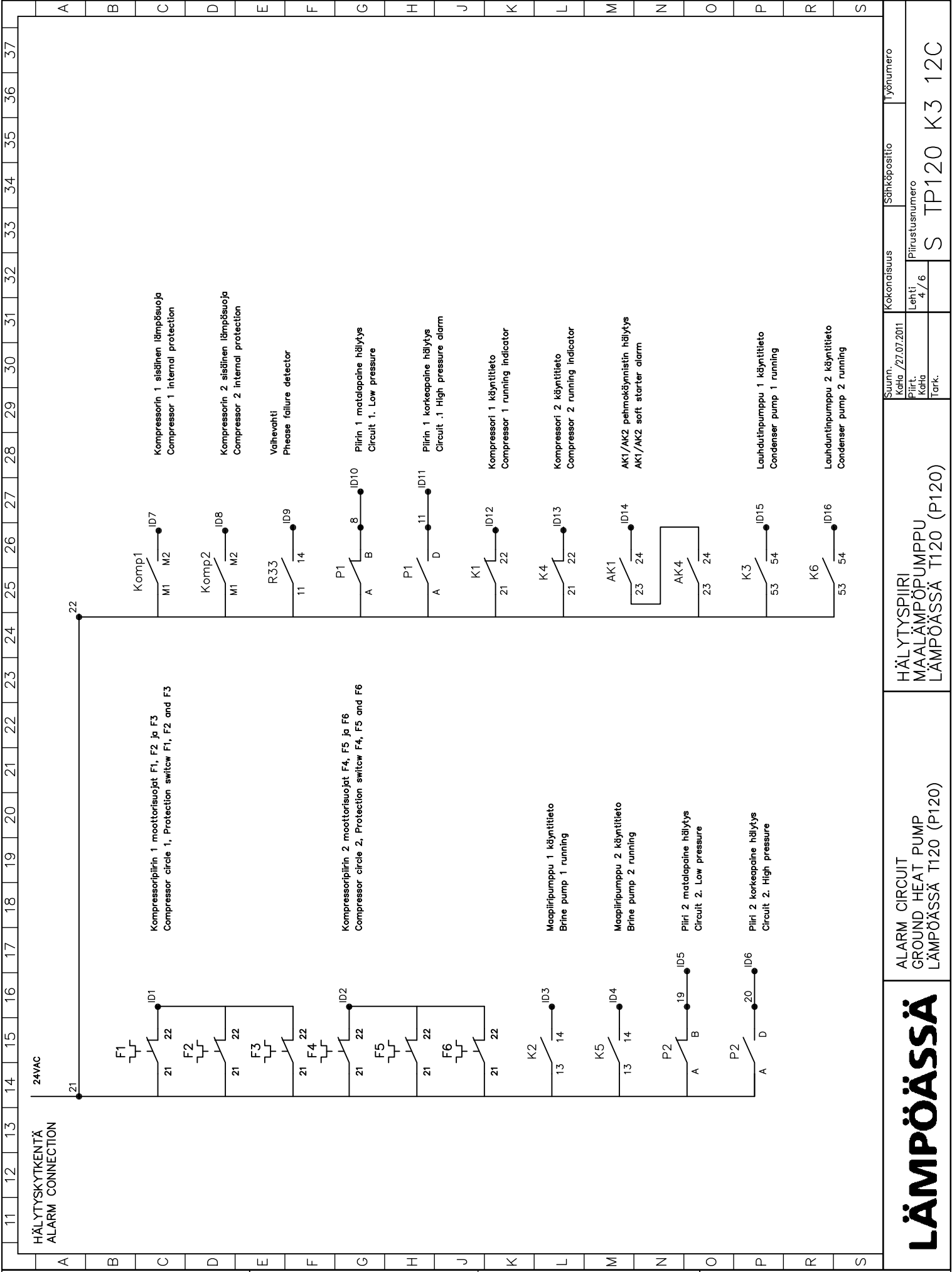


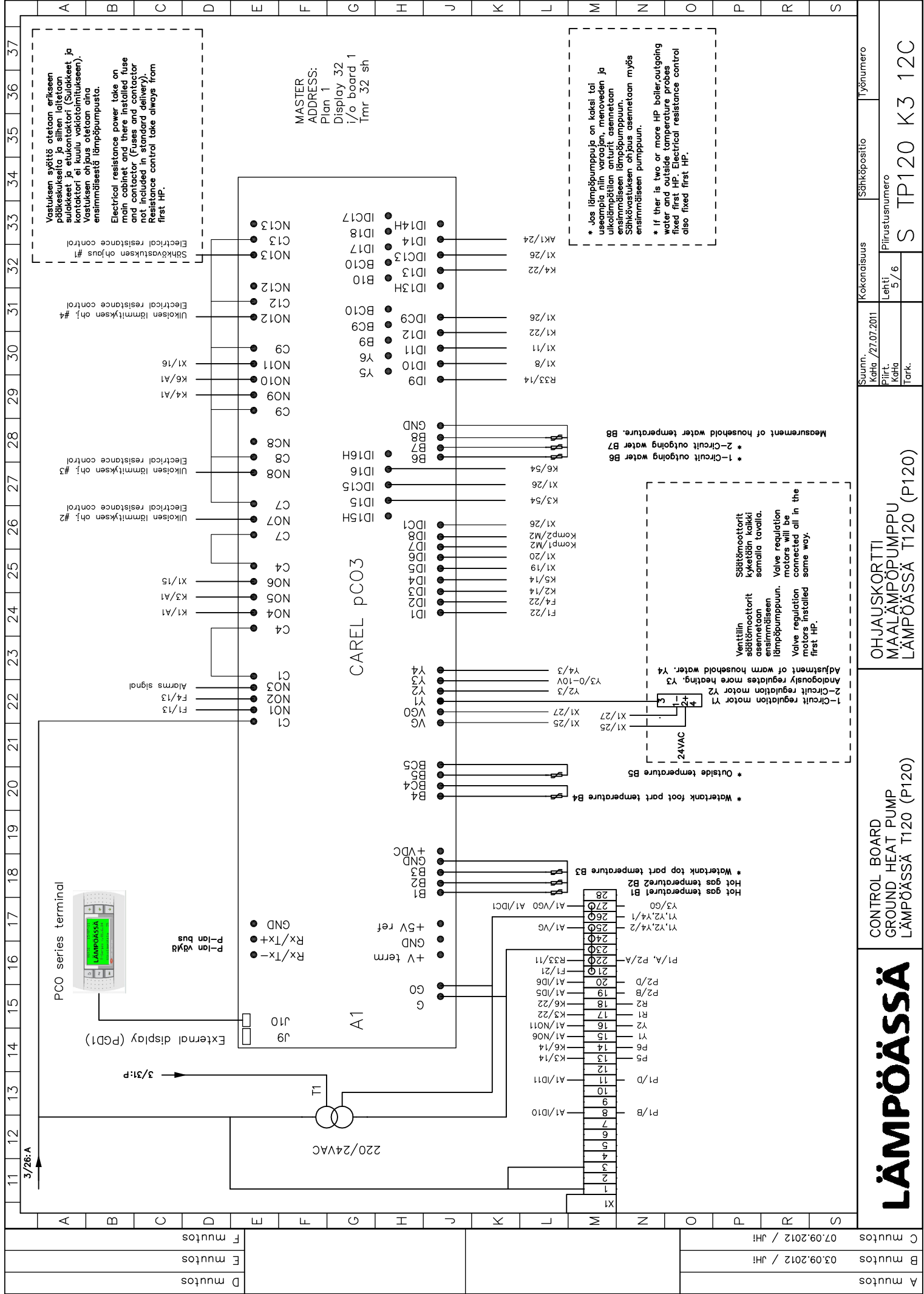
# LÄMPÖÄSSÄ

A multos		
B multos	03.09.2012 / JH!	
C multos	07.09.2012 / JH!	
D multos		
E multos		
F multos		



A muutos			B muutos			C muutos		
03.09.2012 / JH			07.09.2012 / JH					
D muutos			E muutos			F muutos		











LÄMPÖÄSSÄ on Suomen Lämpöpumpputekniikka Oy:n tuotemerkki.  
Pidätämme oikeuden muutoksiin.

Suomen Lämpöpumpputekniikka Oy  
Unikontie 2  
62100 LAPUA

[www.lampoassa.fi](http://www.lampoassa.fi)

